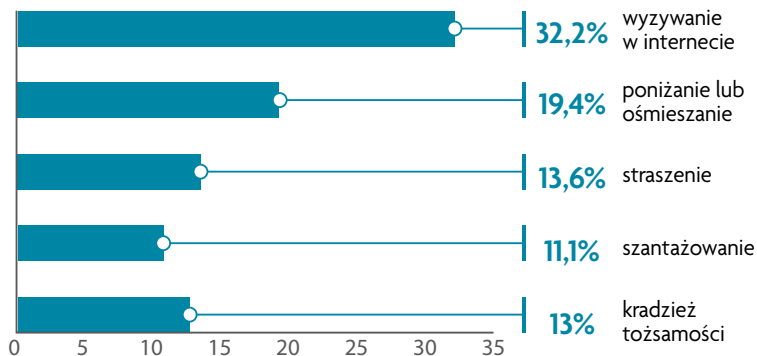

CYBERPRZEMOC W LICZBACH

Agresja w sieci jest już niemal zjawiskiem powszechnym. Ponad połowa młodych użytkowników internetu przyznaje, że spotkała się z różnymi przejawami internetowej przemocy zarówno wobec swoich kolegów i koleżanek, jak i osób nieznanymi.

Co trzeci nastolatek takiej przemocy doświadczył osobiście – był wyzywany w internecie, poniżany, ośmieszany lub straszony. Prawie 13% uczniów zgłaszało kradzież tożsamości i wykorzystywania ich konta e-mailowego lub profilu na portalu społecznościowym do realizacji agresywnych działań wobec innych osób (Bochenek, Lange, 2019).

Wykres 1. Doświadczenie różnych form cyberprzemocy przez nastolatki (13-17 lat)
Nastolatki 3.0. Raport z ogólnopolskiego badania uczniów, NASK, 2019

Od 7 do 11% polskich uczniów doświadczyło najpoważniejszych aktów internetowej agresji – cyberprzemocy (z ang. cyberbullyingu), czyli regularnego, długotrwałego nękania w sieci przez rówieśników.

Rodzice nie zdają sobie sprawy ze skali cyberprzemocy. Tylko **15,8%** rodziców wie, że ich dziecko doświadczyło przemocy słownej w internecie. Tymczasem aż **48,8%** nastolatków twierdzi, że było ofiarą agresji słownej w sieci.

Rodzice Nastolatków 3.0. Raport z ogólnopolskiego badania społecznego, NASK, 2019

CYBERPRZEMOC A „TRADYCYJNA” PRZEMOC RÓWIEŚNICZA

Cyberprzemoc przypomina przemoc znaną ze szkolnego korytarza. Często zresztą jest po prostu przedłużeniem konfliktów przeniesionych do sieci ze środowiska rówieśniczego, mających miejsce w szkole lub klasie. **Badania pokazują, że w cyberprzemoc angażują się zwykle te same dzieci, które są też sprawcami tradycyjnej przemocy, a większość ofiar cyberbullyingu to także ofiary tradycyjnej agresji rówieśniczej.**

Podobnie jak przemoc w świecie realnym, nękanie w internecie obejmuje powtarzające się akty agresji, które trwają długo, nasilają się z czasem i realizowane są z intencją wyrządzenia krzywdy drugiej osobie. Jednak w przeciwieństwie do tradycyjnej, internetowa przemoc charakteryzuje się dodatkowymi cechami, które sprawiają, że zapobieganie jej jest o wiele trudniejsze niż w przypadku agresji spotykanej w klasie lub w szkole.

DUŻY ZASIĘG

O ile kiedyś „tradycyjna” przemoc odbywała się w stosunkowo niedużej grupie, np. w klasie, szkole lub na podwórku, przez co informacje (plotki, obmowa, pomówienia, itp.) trafiały najwyżej do kilku osób i żyły stosunkowo krótko, to cyberprzemoc ma szansę dotrzeć do ogromnej publiczności, a żywot plotki upowszechnianej za pośrednictwem internetu może być bardzo długi.

SZYBKIE ROZPOWSZECHNIANIE MATERIAŁÓW

Akty cyberprzemocy mogą być rejestrowane, utrwalane oraz w łatwy i szybki sposób udostępniane szerokiemu gronu odbiorców, co sprawia, że dużo trudniej jest powstrzymać rozprzestrzenianie się krzywdzących materiałów.

ANONIMOWOŚĆ SPRAWCY

Internet zapewnia wysoką anonimowość sprawcom przemocy. Ofiary mogą więc nawet nie wiedzieć, kto wyrządza im krzywdę, a tym samym mają

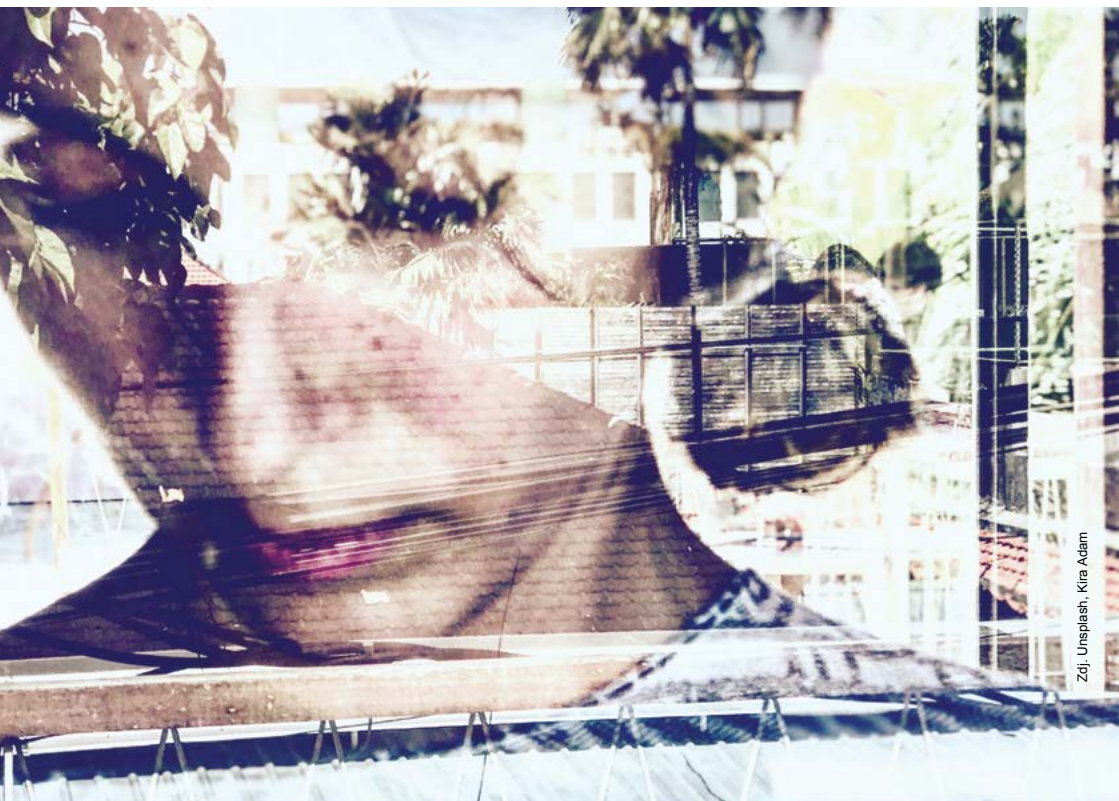
mniejszą możliwość obrony. Poczucie anonimowości znacznie ośmiela sprawców, którzy spodziewając się, że nie poniosą odpowiedzialności za swoje czyny, podejmują działania, na jakie być może nie odważyliby się w sytuacji „twarzą w twarz”.

⚠ NIEOGRANICZONA MOŻLIWOŚĆ NĘKANIA

Ofiary cyberprzemocy są stale narażone na atak, niezależnie od miejsca czy pory dnia lub nocy. Dom rodzinny nie jest już miejscem, w którym można po lekcjach schować się przed agresorem.

⚠ BRAK KONTROLI DOROSŁYCH

Działania przemocowe odbywają się w przestrzeni internetu, poza zasięgiem wzroku rodziców i nauczycieli, przez co są często bardzo trudne do zaobserwowania przez dorosłych.

KONSEKWENCJE CYBERPRZEMOCY

Skutki cyberprzemocy bywają bardzo bolesne dla osób, które stały się obiektem ataków – ofiary mają znacznie bardziej ograniczoną możliwość obrony, a wyrządzone szkody często trudno odwrócić.

Konsekwencje doświadczenia prześladowania w sieci mogą być różne, w zależności od powagi aktu agresji. Jeśli dziecko otrzyma nieprzyjemny e-mail od kogoś nieznanego, to skutki będą raczej niewielkie – wystarczy wykasować wiadomość i zapomnieć o całej sprawie. Wiele aktów agresji w internecie to właśnie takie jednorazowe sytuacje, z którymi większość młodych ludzi potrafi sobie skutecznie radzić.

Co innego, jeśli sprawcami są osoby ważne dla dziecka – takie, z którymi jest w ciągłym kontakcie, a akty cyberprzemocy są długotrwałe i dochodzi do nich tradycyjna agresja. W takiej sytuacji skutki mogą być bardzo poważne, a konsekwencje trwać aż do dorosłości.

Dzieci **doświadczające cyberprzemocy** przeżywają bardzo trudne emocje. Mogą czuć się **osaczone**, osamotnione i bezsilne. Często są przekonane, że nic nie da się zrobić z sytuacją, w której się znalazły. Obawiają się, że kompromitujące materiały mogą dotrzeć do bardzo dużej grupy osób, przez co **przeżywają poniżenie, upokorzenie, lęk, rozpacz, smutek**. Niekiedy mogą wstydzić się i mieć poczucie winy, że nie potrafiły same sobie poradzić. Wiele z nich mówi, że chciałoby „cofnąć czas”.

Długie pozostawanie w sytuacji przemocy wpływa na sposób myślenia o sobie i innych, na relacje z otoczeniem. Ofiary przemocy częściej niż ich rówieśnicy doświadczają **problemów w kontaktach z innymi ludźmi, mają zaniżone poczucie własnej wartości, zaczynają mieć kłopoty z nauką, pojawiają się u nich problemy psychologiczne, a także zdrowotne – bóle**